

Paltamon kunnan hyvinvointisuunnitelma 2026-2029

Hyvaliok 09.10.2025 § 15

Valmistelija

hyvinvointikativaattori Jenna Härkönen, p. 040 623 7272.

Terveystenhuoltolaki (1326/2010) velvoittaa kunnat valmistelemaan hyvinvointikertomuksen kerran valtuustokaudessa ja päivittämään sen vuosittain osana kuntasuunnittelua ja tilinpäätöstä.

Lisäksi laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019, 3 §) velvoittaa kuntia edistämään kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa. Nuorisolain 9 § mukainen monialainen työ käsittää kaikkien kunnassa asuvien alle 29-vuotiaiden nuorten kasvu- ja elinoloja koskevan tiedon kokoamisen, arvioimisen ja viemisen paikallisen päätöksenteon tueksi. Laki ikääntyvän väestön toimintakyvyn tukemisesta (980/2012) velvoittaa tukemaan ikääntyvän väestön hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä.

Edellä mainitut lait edellyttävät, että kunnan on seurattava asukkaistensa terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin.

Paltamon ehkäisevän päihdetyön vastaava toimielin on kunnanhallitus. Kunnanhallitus huolehtii, että ehkäisevän päihdetyön järjestämistä koskevan lain 5 §:n mukaiset tehtävät hoidetaan kunnassa. Kunnanhallitus on päätöksessään 14.1.2019 § 12 vastuuttanut Paltamon kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden työryhmän (HYTETU) yhdessä kunnanjohtajan nimeämien työntekijöiden kanssa koordinoimaan ehkäisevää päihdetyötä ja siihen kuuluvaa tilastointia ja raportointia.

Paltamon kunnan laaja hyvinvointikertomus 2022–2025 on valmisteltu yhteistyössä kunnanhallituksen nimeämän hyvinvointi-, terveys- ja turvallisuus -työryhmän kanssa (HYTETU). Kertomuksen on koonnut hyvinvointiaktivaattori. Valmistelu on ollut monialainen ja siihen on osallistunut edustajia kunnan teknisistä palveluista, elinvoima- ja sivistyspalveluista, nuorisotoimesta, hyvinvointialueelta, nuorisovaltuustosta, vanhus- ja vammaisneuvostosta, seurakunnasta ja järjestöistä. Paltamolaiset ovat voineet osallistua hyvinvointikertomuksen laadintaan vastaamalla verkkokyselyyn tammi-helmikuussa 2025. Lisäksi ikäihmisiä on kuultu hyvinvointiin liittyvässä kuulemistilaisuudessa maaliskuussa 2025.

Laaja hyvinvointikertomus on lakisääteisen asiakirjan ensimmäinen osa, joka kokoaa tietoa kuluneesta valtuustokaudesta sekä antaa

tietoa tulevaisuutta ajatellen päätöksenteon tueksi kuntalaisten hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen liittyen.

Hyvinvointisuunnitelma määrittelee hyvinvointityön tavoitteet ja toimenpiteet. Seuraava hyvinvointisuunnitelma laaditaan vuoden 2025 aikana valtuustokaudelle 2025–2029 uuden kuntastrategian linjojen mukaisesti. Osana hyvinvointityötä kunta sitoutuu valittujen hyvinvoinnin painopisteiden kehittämisen ja myös resurssoi siihen talousarviossa tarvittavat määrärahat.

Liitteinä ovat Paltamon kunnan laaja hyvinvointikertomus 2022–2025 sekä Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi.

Esittelijä hallintojohtaja Petra Juutinen, p. 040 583 7200.

Hyvinvointivaliokunta: Hyvinvointiaktivaattori Jenna Härkönen alusti hyvinvointisuunnitelman valmistelutilanteen.

Hyvinvointivaliokunta keskusteli asiasta ja antoi evästyksen asian jatkovalmistelulle.

Hyvaliok 04.02.2026 § 3

Valmistelija hyvinvointiaktivaattori Jenna Härkönen, p. 040 623 7272.

Hyvinvoinnin edistäminen on kuntien toimintaa ja siihen liittyvät raportointi- sekä suunnitelmavelvoitteet perustuvat lainsäädäntöön ja kansallisiin sekä kansainvälisiin ohjelmiin Kuntalain (410/2015 1) ja Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain (612/2021 6) mukaisena perustehtävänä ja poikkihallinnollisena kokonaisuutena.

Paltamon kunnanhallituksen lakisääteisenä tehtävänä on kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen sekä ehkäisevä päihdetyö. Kunnanhallitus on vastuuttanut päätöksellään Paltamon hyvinvointi, terveys ja turvallisuus -työryhmän (HYTETU) tekemään hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyötä. Osa 2 Paltamon kunnan hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2026-2029 on valmisteltu yhteistyössä kunnan valtuuston nimeämän HYTETU -työryhmän kanssa.

Valmistelu on ollut monialainen ja yhteistyöhön on osallistunut edustajia kunnan elinvoima- ja elinympäristö- ja sivistyspalveluista, nuorisotoimesta ja etsivästä nuorisotyöstä sekä Kainuun hyvinvointialueelta, nuorisovaltuustosta, vanhusneuvostosta, seurakunnasta ja yhdistyksestä. HYTETU-työryhmän puheenjohtajana toimii hallintojohtaja. Suunnitelman valmistelu aloitettiin HYTETU-työryhmän kokoontumisissa 2025. Suunnitelman on koonnut hyvinvointiaktivaattori. Valmistelussa on kuultu hyvinvointivaliokuntaa, nuorisovaltuustoa, vanhus- ja

vammaisneuvostoa sekä kuntalaisia eri tilaisuuksissa ja kyselyllä talvella 2025.

Osa 2 Paltamon hyvinvointisuunnitelma linjaa kuntastrategiaan pohjaten valtuustokaudelle 2026–2029 hyvinvointia edistäviä tavoitteita ja toimenpiteitä kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edellytysten luomiseksi ja edistämiseksi sekä tarjoaa tietopohjaa päätöksenteon ja suunnittelun tueksi.

Hyvinvointisuunnitelma on kuntastrategian alainen, eri hallinnonaloja koskettava asiakirja, joka perustuu Paltamon kunnan laajan hyvinvointikertomuksen tietoihin. Hyvinvointisuunnitelmaan on sisällytetty lakisääteinen suunnitelma ikääntyvän väestön toimintakyvyn edistämiseksi, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä ehkäisevän päihdetyön suunnitelma, arjen turvallisuuden suunnitelma ja kulttuurihyvinvointia edistävä toiminta, jotka ovat läpileikkaavina asiakirjassa.

Oheismateriaalina on luonnosvaiheessa oleva Osa 2 Paltamon kunnan hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2026-2029.

Esittelijä hallintojohtaja Petra Juutinen, p. 040 583 7200.

Päätösehdotus: Hyvinvointivaliokunta keskustelee hyvinvointisuunnitelman luonnoksesta ja antaa ohjeistuksen jatkotyöskentelylle.

Hyvinvointivaliokunta: Hyvinvointiaktivaattori esitteli Paltamon kunnan hyvinvointisuunnitelmaa. Käytiin läpi ja kommentoitiin suunnitelmaa. Suunnitelman työstämistä jatketaan 11.2.2026 HYTETU-työryhmässä, minkä jälkeen hyvinvointisuunnitelma siirtyy kunnanhallituksen hyväksyttäväksi ja edelleen kunnanvaltuustoon.

Khall 16.03.2026
267/00.01.02.01/2025

Julkinen

Valmistelija hyvinvointiaktivaattori Jenna Härkönen, p. 040 623 7272.

Hyvinvoinnin edistäminen on kunnan lakisääteinen perustehtävä, joka perustuu Kuntalaki:iin sekä Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki:iin, jotka ovat mainittu aiemmissa valmistelu teksteissä. Lainsäädäntö velvoittaa kuntaa edistämään asukkaidensa hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta sekä laatimaan hyvinvointisuunnitelman ja kertomuksen valtuustokausittain ja raportoimaan hyvinvointityöstä vuosittain. Tehtävä toteutetaan poikkihallinnollisena kokonaisuutena osana kuntastrategiaa.

Paltamon kunnanhallitus vastaa lakisääteisesti kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisestä sekä

ehkäisevästä päihdetyöstä. Kunnanhallitus on nimennyt hyvinvointi, terveys ja turvallisuus -työryhmän (HYTETU) koordinoimaan tätä työtä. Osa 2 Paltamon kunnan hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 on valmisteltu yhteistyössä hallituksen nimeämän HYTETU-työryhmän kanssa. Hyvinvointisuunnitelma pohjautuu kuntastrategiaan ja osaan 1 [Paltamon kunnan laaja hyvinvointikertomus 2022-2025](#), joka on hyväksytty toukokuussa 2025.

Hyvinvointisuunnitelman 2026-2029 valmistelu on ollut monialaista ja osallistavaa. Mukana on ollut edustajia kunnan eri palvelualueilta elinvoima, elinympäristö, sivistys, nuorisotoimesta ja etsivästä nuorisotyöstä sekä Kainuun hyvinvointialueelta, nuorisovaltuustosta, vanhusneuvostosta, seurakunnasta ja yhdistyksestä. Lisäksi valmistelussa on kuultu hyvinvointivaliokuntaa, nuorisovaltuustoa, vanhus- ja vammaisneuvostoa sekä kuntalaisia tilaisuuksien ja kyselyn kautta. Suunnitelman valmistelu käynnistyi vuonna 2025, ja sen on koonnut hyvinvointiaktivaattori.

Hyvinvointisuunnitelma määrittää vuosille 2026–2029 tavoitteet ja toimenpiteet, joilla luodaan ja vahvistetaan kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edellytyksiä. Suunnitelma toimii samalla päätöksenteon ja toiminnan suunnittelun tietopohjana.

Asiakirjaan on koottu myös useita lakisääteisiä ja muita suunnitelmakokonaisuuksia, kuten

- ikääntyneen väestön toimintakyvyn edistämistä koskeva suunnitelma
- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- ehkäisevän päihdetyön suunnitelma
- arjen turvallisuuden suunnitelma sekä
- kulttuurihyvinvointia edistävät toimenpiteet.

Näin hyvinvointisuunnitelma muodostaa kunnan eri hallinnonalat kokoavan ja strategisesti ohjaavan asiakirjan.

Liitteenä: Osa 2 Paltamon kunnan hyvinvointisuunnitelma 2026-2029.

Esittelijä

kunnanjohtaja Pasi Ahoniemi, p. 044 7500 001.

Kunnanjohtajan päätösehdotus:

Kunnanhallitus hyväksyy HYTETU-työryhmän koostaman hyvinvointisuunnitelman 2026 - 2029 ja esittää sen edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Kunnanhallitus:

Toimeenpano: kunnanvaltuuston käsittelyyn.

Muutoksenhaku: muutoksenhakukielto, asia koskee valmistelua.